

СТАНОВИЩЕ

от д-р Ирен Хернани Цибранска-Цветкова, проф. в ИИХ-БАН

на материалите, представени за участие в конкурс

за заемане на академичната длъжност 'доцент'

в Институт по Органична химия с Център по Фитохимия (ИОХЦФ), БАН

по професионално направление 4.2. Химически науки, научна специалност 01.05.10
„Биоорганична химия, химия на природните и физиологично активните вещества”.

В конкурса за 'доцент', обявен в Държавен вестник, бр. 43, стр. 122 от 31 май 2019 г. и в интернет-страницата на ИОХЦФ, БАН, като единствен кандидат участва

Боряна СтойковаТрушева,

гл. асистент в ИОХЦФ-БАН, лаб. ХПВ.

Общо представяне на процедурата и кандидата

Представеният от Боряна Трушева комплект материали е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ИОХЦФ, и отговаря на критериите на ИОХЦФ-БАН за заемане на академичната длъжност „доцент“. Кандидатката е приложила общо 35 научни труда, седем от които са участвали в конкурса за гл. асистент. Списъкът на научните публикации, приравнени към хабилитационен труд включва 7 (седем) статии. В общия брой на научните трудове се включват и 4 глави от книги, издадени в периода 2007-2016. Други студии, или монографии, книги, учебници и учебни пособия няма. Представен е списък с участия в 11 договори за научноизследователски разработки по ФНИ, 7ма РП и Хоризонт 2020, както и договори с фирми (6 бр.). Разпределението на научните трудове по съответните Q фактори е както следва: 9 публикации в Q1, 11 бр. в Q2, 5 бр. в Q3 и 2 бр. в Q4. Номер 34 има прекомерно голям брой автори (23ма, сред които Б. Трушева е 20та). Под номер 35 фигурира полезен модел, регистриран през 2016 г.

Обща характеристика на дейността на кандидата

Представените материали свидетелстват за активна и с високо качество научна и научно-изследователска работа. 27 публикации са в списания с импакт фактор, като повече от половината от тях са с висок IF (6 бр. между 1 и 2; 4 бр. от 2 до 3; 4 бр. над 3, 1 бр. над 4). В представения общ списък публикации Трушева е първи автор в 9 от тях. Прави впечатление големият брой автори – средно над 5 (без публикация 34) Всъщност, с изключение на една публикация, всички са с 3 и повече автори. В доклада на конференцията Membrane Applications in Agrofood, Italy 2009 вероятно е означена като докладчик, а авторите вероятно са двама, тъй като е резултат от двустранно сътрудничество.

Учебно-педагогическата дейност на кандидата може да се оцени като скромна – била е ръководител на 1 дипломант и 1 стажант и е консутирала 2ма дипломанти.

Приноси (научни, научно-приложни, приложни) и цитирания

Гл.ас. Трушева има впечатляващ брой цитати – представени са данни за 1229 цитата- и висок h-фактор (15 по Scopus). По тези показатели тя значително надхвърля изискванията за академична длъжност „доцент”. Изследванията са почти изцяло в областта на прополиса - химичен състав и структура на веществата, обуславящи неговата биологична активност. Изследван е прополис от различни географски райони на земята (България, Малта, о. Ява, о. Фиджи, Иран, Русия –Пермска област, Бразилия, о. Питкърн) като пропорция на известните компоненти, както и изолиране на нови индивидуални съединения, които впоследствие са изследвани за: антибактериална активност, противогъбична активност, противотуморна активност, радикал-улавяща активност (DPPH). Идентифицирани са редица нови за прополиса съединения в пробите от различните географски райони. Изследванията включват и установяване на растителния вид, носител на основната активна съставка на прополиса. Особено актуално с оглед екологичните заплахи за пчелните популации е изследването на активността на изолирани прополисови компоненти (5 индивидуални съединения от български прополис) срещу пчелни патогени (съвместна разработка със Словашката Академия на Науките). Все в посока изследване и приложения на прополиса справката показва плодотворно съвместно сътрудничество с други институти на БАН – Институт по биофизика и биомедицинско инженерство, Института по полимери, Института по микробиология, както и с университети - ХТМУ -София, Университет „Ровира и Виргили” Испания и др.

Значимостта на всички изследвани от кандидатката аспекти, свързани с прополиса, е несъмнена. Това включва и възможностите за неговото третиране с мембранни технологии. Публикацията в *J. of Membrane Sci.* беше първа за този продукт заедно с публикуваната в същия месец (февруари 2010) работа на бразилски учени по темата.

Представените материали говорят за последователна и задълбочена изследователска работа от страна на Б. Трушева в продължение на години, колективният характер на която не поставя под съмнение личния принос и компетентност на кандидатката.

Заклучение

Кандидатката покрива изискваните наукометрични показатели на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ на БАН и Правилник на ИОХЦФ-БАН за заемане на академичната длъжност «Доцент», като част от критериите са и надвишени. След материалите, използвани при защитата на образователната и научна степен „Доктор”, кандидатката в конкурса е представила достатъчен брой научни трудове, вкл. публикувани в списания с висок импакт фактор, с ясно изразени оригинални научни и научно-приложни приноси. Оценявам положително развитието ѝ като учен и намирам за основателно да

препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Научния съвет на ИОХЦФ-БАН за избор на д-р **Боряна Стойкова Трушева** на академичната длъжност 'доцент' в ИОХЦФ-БАН по професионално направление. 4.2. Химически науки, научна специалност 01.05.10 „Биоорганична химия, химия на природните и физиологично активните вещества”.

05.09. 2019 г.

Изготвил становището:

проф.д-р Ирен Цибранска-Цветкова